

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริการพยาบาลอย่างเอื้ออาทรของพยาบาลวิชาชีพ แผนกผู้ป่วยในอายุรกรรมโรงพยาบาลเชิงคำ เป็นการวิจัยและพัฒนาโดยใช้รูปแบบการวิจัยแบบ กึ่งทดลองมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์สภาพการณ์ของรูปแบบการบริการพยาบาลอย่างเอื้ออาทร ของพยาบาลวิชาชีพแผนกผู้ป่วยในอายุรกรรม โรงพยาบาลเชิงคำ และ เพื่อพัฒนาและเปรียบเทียบ ผลของการใช้รูปแบบการบริการพยาบาลอย่างเอื้ออาทรของพยาบาลวิชาชีพที่พัฒนาขึ้น ในกลุ่ม ทดลองและกลุ่มควบคุม มีการดำเนินการวิจัยระหว่างเดือนกรกฎาคม 2555 ถึง เดือนเมษายน 2556 รวมระยะเวลา 9 เดือนทั้งนี้ผู้วิจัยจะนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

ตอนที่ 2 สภาพการณ์ของรูปแบบการบริการพยาบาลอย่างเอื้ออาทรก่อนการพัฒนา

ตอนที่ 3 รูปแบบการบริการพยาบาลอย่างเอื้ออาทรของพยาบาลวิชาชีพ
โรงพยาบาลเชิงคำที่พัฒนาขึ้น

ตอนที่ 4 เปรียบเทียบการรับรู้ของผู้ป่วยต่อพฤติกรรมการบริการพยาบาลอย่างเอื้อ
อาทรของพยาบาลวิชาชีพในผู้ป่วยกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

1.1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ป่วยที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ป่วยที่รับการรักษาในหอผู้ป่วยอายุรกรรมชาย โรงพยาบาลเชิงคำ แบ่งเป็น 2 กลุ่มได้แก่ กลุ่มทดลอง คือ ผู้ป่วยที่ได้รับการบริการพยาบาลตามรูปแบบการบริการ พยาบาลอย่างเอื้ออาทรที่พัฒนาขึ้นจำนวน 30 คน และกลุ่มควบคุม คือ ผู้ป่วยที่ได้รับการบริการ พยาบาลตามรูปแบบเดิม จำนวน 30 คน

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของผู้ป่วยกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมจำแนกตามคุณลักษณะส่วนบุคคล

คุณลักษณะส่วนบุคคล	กลุ่มทดลอง		กลุ่มควบคุม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
อายุ (ปี)				
20 -39	9	30.0	5	16.7
40 -59	14	46.7	19	63.3
60 ⁺	7	23.3	6	20.0
รวม	30	100.0	30	100.0
กลุ่มทดลอง อายุเฉลี่ย 48.20 ปี ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 13.39 ปี อายุต่ำสุด-สูงสุด 22-74 ปี				
กลุ่มควบคุม อายุเฉลี่ย 50.40 ปี ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 12.60 ปี อายุต่ำสุด-สูงสุด 26-76 ปี				
สถานภาพสมรส				
โสด	2	6.7	4	13.3
สมรส	28	93.3	24	80.0
หม้าย/หย่า/แยกกันอยู่	0	0.0	2	6.7
รวม	30	100.0	30	100.0
ระดับการศึกษา				
ประถมศึกษา	13	43.3	19	63.3
มัธยมศึกษา	12	40.0	9	30.0
อนุปริญญา	1	3.3	2	6.7
ปริญญาตรี	4	13.3	0	0.0
รวม	30	100.0	30	100.0
อาชีพ				
เกษตรกร	13	43.3	18	60.0
ค้าขาย	4	13.3	2	6.7
รับราชการ	3	10.0	0	0.0
รับจ้าง	1	3.3	0	0.0
นักศึกษา	1	3.3	0	0.0
ว่างงาน	8	26.7	10	33.3
รวม	30	100.0	30	100.0

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

คุณลักษณะส่วนบุคคล	กลุ่มทดลอง		กลุ่มควบคุม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
สิทธิการรักษา				
หลักประกัน	23	76.7	27	90.0
สุขภาพแห่งชาติ				
ประกันสังคม	4	13.3	2	6.7
เบิกจากต้นสังกัด	3	10.0	1	3.3
รวม	30	100.0	30	100.0
รายได้ (บาท)				
ไม่มีรายได้	3	10.0	2	6.7
มีรายได้	27	90.0	28	93.3
รวม	30	100.0	30	100.0
มีรายได้				
< 5,000	0	0.0	2	7.1
5,000-9,999	15	55.6	21	75.0
10,000 ⁺	12	44.4	5	17.9
กลุ่มทดลอง				
มาตรฐานรายได้ 9,000 บาท ส่วนเบี่ยงเบนควอร์ไทล์ 1,000 บาท ค่าต่ำสุด-สูงสุด 8,000 –20,000 บาท				
กลุ่มควบคุม				
มาตรฐานรายได้ 6,000 บาท ส่วนเบี่ยงเบนควอร์ไทล์ 2,000 บาท ค่าต่ำสุด-สูงสุด 3,000 –20,000 บาท				

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ผู้ป่วยกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีอายุเฉลี่ย 48.20 ปี และ 50.40 ปี ตามลำดับ ส่วนใหญ่มีอายุ 40-59 ปี (ร้อยละ 46.7 และร้อยละ 63.3 ตามลำดับ) สถานภาพสมรสคู่เป็นส่วนใหญ่ (ร้อยละ 93.3 และร้อยละ 80.0 ตามลำดับ) ส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกร (ร้อยละ 43.3 และร้อยละ 60.0 ตามลำดับ) ใช้สิทธิการรักษาจากกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติเป็นส่วนใหญ่ (ร้อยละ 76.7 และร้อยละ 90.0 ตามลำดับ) และมีรายได้ต่อเดือน 9,000 บาท และ 6,000 บาท ตามลำดับ

เมื่อทดสอบการกระจายของข้อมูล (Test of homogeneity) พบว่า คุณลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ สถานภาพสมรส สิทธิการรักษา และรายได้ระหว่างผู้ป่วยกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังนั้นการคัดเลือกคุณสมบัติของกลุ่มที่ศึกษาทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมโดยการจับคู่ (Matching) ทำให้ได้ผู้ป่วยที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีคุณสมบัติที่ไม่แตกต่างกันทั้งในด้านอายุ สถานภาพสมรส สิทธิการรักษา และรายได้ (รายละเอียดแสดงในตารางผนวกที่ 1 ในภาคผนวก ง)

1.2 ข้อมูลส่วนบุคคลของพยาบาลวิชาชีพ

พยาบาลวิชาชีพที่ให้บริการพยาบาลแก่ผู้ป่วยทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมในหอผู้ป่วยอายุรกรรมชาย โรงพยาบาลเชิงคำในช่วงระยะเวลาที่ศึกษาจำนวน 15 คน โดยมีข้อมูลส่วนบุคคล แสดงในตารางที่ 4.2 ดังนี้

ตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละของพยาบาลวิชาชีพหอผู้ป่วยอายุรกรรมชายจำแนกตาม
คุณลักษณะส่วนบุคคล

คุณลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
อายุ (ปี)		
25 - 29	7	46.7
30 - 39	6	40.0
40 - 49	2	13.3
รวม	15	100.0
อายุเฉลี่ย 32.53 ปี ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 5.71 ปี อายุต่ำสุด-สูงสุด 26-44 ปี		
เพศ		
หญิง	13	86.7
ชาย	2	13.3
รวม	15	100.0
การศึกษา		
ปริญญาตรี	15	100.0
รวม	15	100.0

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

คุณลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
ประสบการณ์ทำงาน (ปี)		
≤ 5	6	40.0
6-10	1	6.7
11-15	6	40.0
16-20	1	6.7
21-25	1	6.7
รวม	15	100.0
ประสบการณ์ทำงานเฉลี่ย 9.53 ปี ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 5.71 ปี		
ประสบการณ์ทำงาน ต่ำสุด-สูงสุด 3-21 ปี		

จากตารางที่ 4.2 พบว่า พยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในหอผู้ป่วยอายุรกรรมชาย ช่วงเวลาที่ศึกษา มีอายุเฉลี่ย 32.53 ปี ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงร้อยละ 86.7 และเพศชาย ร้อยละ 13.3 มีการศึกษาระดับปริญญาตรีทั้งหมด ร้อยละ 100.0 และมีประสบการณ์ทำงานเฉลี่ย 9.53 ปี

ตอนที่ 2 สภาพการณ์ของรูปแบบการบริการพยาบาลอย่างเอื้ออาทรก่อนการพัฒนา

สภาพการณ์ของรูปแบบการบริการพยาบาลก่อนพัฒนายังไม่มีรูปแบบ การบริการพยาบาลอย่างเอื้ออาทรที่ชัดเจนและไม่เป็นรูปธรรม ได้ข้อมูลสนับสนุนจาก 2 แหล่ง ได้แก่ 1) จากการแจกแบบสอบถามให้ผู้ป่วยกลุ่มควบคุม คือ ผู้ป่วยที่ได้รับการบริการพยาบาลตามรูปแบบเดิมตอบแบบสอบถามด้วยตนเองใช้แบบสอบถามการรับรู้ของผู้ป่วยต่อพฤติกรรมการบริการพยาบาลอย่างเอื้ออาทรของพยาบาลวิชาชีพ รวบรวมข้อมูลและนำไปวิเคราะห์ข้อมูล และ 2) จากการประชุมกลุ่มพยาบาลวิชาชีพในการวิเคราะห์สภาพการณ์การบริการพยาบาลอย่างเอื้ออาทร มีรายละเอียดตามลำดับดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลจากการรวบรวมแบบสอบถามการรับรู้ของผู้ป่วยต่อพฤติกรรมการบริการพยาบาลอย่างเอื้ออาทรของพยาบาลวิชาชีพในกลุ่มควบคุมที่ได้รับการบริการพยาบาลตามรูปแบบเดิมมีรายละเอียด ดังแสดงต่อไปนี้

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการรับรู้ของผู้ป่วยต่อพฤติกรรมการบริการ
พยาบาลอย่างเอื้ออาทรของพยาบาลวิชาชีพจำแนกตามรายด้าน และโดยรวม
ของกลุ่มควบคุม

พฤติกรรมการบริการพยาบาลอย่างเอื้ออาทร	กลุ่มควบคุม		ระดับ
	$\bar{X}$	SD	
การรู้จักผู้ป่วย	3.75	0.61	มาก
การอยู่กับผู้ป่วย	3.66	0.70	มาก
การช่วยเหลือผู้ป่วย	3.33	0.69	ปานกลาง
การสนับสนุนความสามารถของผู้ป่วย	3.20	0.68	ปานกลาง
การคงไว้ซึ่งความเชื่อของผู้ป่วย	3.30	0.64	ปานกลาง
รวม	3.46	0.57	ปานกลาง

จากตารางที่ พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนการรับรู้ของผู้ป่วยต่อพฤติกรรมการบริการ
พยาบาลอย่างเอื้ออาทรของพยาบาลวิชาชีพของกลุ่มควบคุมโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง
($\bar{X}$ = 3.46) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการรู้จักผู้ป่วย และด้านการอยู่กับผู้ป่วยอยู่ใน
ระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.66 และ 3.75 ตามลำดับ) แต่ด้านการช่วยเหลือผู้ป่วย ด้านการสนับสนุน
ความสามารถของผู้ป่วย และด้านการคงไว้ซึ่งความเชื่อของผู้ป่วยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.20
ถึง 3.33) (ตารางที่ 4.3) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การรับรู้ของผู้ป่วยต่อพฤติกรรมการบริการ
พยาบาลอย่างเอื้ออาทรของพยาบาลวิชาชีพของกลุ่มควบคุมส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง
(จำนวน 20 ใน 32 ข้อ) (ตารางที่ 4.4)

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการรับรู้ของผู้ป่วยต่อพฤติกรรมบริการ
พยาบาลอย่างเอื้ออาทรของพยาบาลวิชาชีพ จำแนกเป็นรายชื่อของกลุ่มควบคุม

พฤติกรรมบริการพยาบาลอย่างเอื้ออาทร	กลุ่มควบคุม		ระดับ
	$\bar{X}$	SD	
1. ด้านการรู้จักผู้ป่วย			
1. กล่าวทักทายชื่อของท่านได้ถูกต้อง	4.17	0.79	มาก
2. พุดคุยกับท่านด้วยคำพูดสุภาพ	4.13	0.86	มาก
3. บอกหรืออธิบายให้ท่านทราบทุกครั้งก่อนและหลังให้การพยาบาล	3.83	0.83	มาก
4. รับฟังปัญหาหรือสิ่งที่ท่านบอกด้วยความตั้งใจ	3.73	0.94	มาก
5. ทราบว่า สิ่งใดที่มีความสำคัญในชีวิตของท่าน	3.47	0.86	ปานกลาง
6. มีการซักถามว่า ท่านชอบหรือไม่ชอบสิ่งใด	2.83	0.91	ปานกลาง
7. ปฏิบัติต่อท่านด้วยความเคารพความเป็นบุคคลของท่าน	4.10	0.88	มาก
2. ด้านการอยู่กับผู้ป่วย			
8. คอยสอบถามอาการหรือปัญหาของท่านเป็นระยะๆ	3.83	0.91	มาก
9. คอยดูแลท่านอย่างต่อเนื่อง	3.90	0.92	มาก
10. อยู่กับท่านขณะที่แพทย์ตรวจหรือให้การรักษา	4.10	0.99	มาก
11. พร้อมที่จะรับฟังความไม่สุขสบาย ทั้งด้านร่างกายและจิตใจของท่าน	3.27	0.98	ปานกลาง
12. ให้เวลากับ ท่านในการปฏิบัติ กิจกรรมต่างๆโดยไม่เร่งรีบ	3.50	0.78	มาก
13. ไม่ละทิ้งท่านให้อยู่ตามลำพังขณะที่ท่านมีปัญหา	3.37	0.96	ปานกลาง
3. ด้านการช่วยเหลือผู้ป่วย			
14. ให้ความช่วยเหลือท่านในการปฏิบัติ กิจกรรมที่ท่านไม่สามารถกระทำได้ด้วยตนเอง	3.13	0.78	ปานกลาง
15. ดูแลให้ท่านได้รับความสุขสบายทั้งร่างกายและจิตใจ	3.47	0.94	ปานกลาง
16. ตอบสนองความต้องการของท่านได้อย่างเหมาะสม	3.37	0.96	ปานกลาง
17. คอยเฝ้าระวังปัญหาและภาวะแทรกซ้อนที่อาจเกิดขึ้นกับท่าน	3.10	0.96	ปานกลาง
18. ให้คำปรึกษาแนะนำ และให้ความรู้ ที่มีประโยชน์ต่อท่าน	2.97	0.81	ปานกลาง
19. แนะนำถึงวิธีปฏิบัติตัวที่ถูกต้องและเหมาะสมกับสภาวะความเจ็บป่วยแก่ท่าน	2.97	0.96	ปานกลาง
20. เมื่อท่านมีปัญหาพยาบาลให้ความช่วยเหลือท่านอย่างเต็มใจ	3.67	0.88	ปานกลาง
21. ให้การดูแลช่วยเหลือท่านได้อย่างถูกต้องด้วยความ ซื่อสัตย์	3.97	0.89	มาก

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

พฤติกรรมบริการพยาบาลอย่างเอื้ออาทร	กลุ่มควบคุม		ระดับ
	$\bar{X}$	SD	
4. ด้านการสนับสนุนความสามารถของผู้ป่วย			
22. อธิบายและให้ข้อมูลเมื่อท่านสงสัย	3.33	0.92	ปานกลาง
23. ให้กำลังใจและเสริมสร้างความมั่นใจขณะที่ท่านได้รับการตรวจหรือการรักษาจากแพทย์	3.40	0.89	มาก
24. อธิบายและเตรียมท่านก่อนได้รับการ ตรวจและ/หรือการรักษาที่ท่านไม่เคยมีประสบการณ์มาก่อน	3.33	0.99	ปานกลาง
25. รับฟังและ/หรือพูดให้กำลังใจท่าน เมื่อท่านวิตกกังวลหรือไม่สบายใจ	3.30	0.68	ปานกลาง
26. ให้คำปรึกษาและช่วยให้ท่านได้รับรู้ปัญหาของท่านด้วยตนเอง	2.90	0.84	ปานกลาง
27. ช่วยให้ท่านรับรู้ปัญหาของตนเองและเลือกวิธีแก้ไขปัญหาด้วยตนเองได้	3.07	0.87	ปานกลาง
5. การคงไว้ซึ่งความเชื่อของผู้ป่วย			
28. ขอมรับหรือเคารพต่อความเชื่อของท่าน	3.57	0.68	มาก
29. พูดและ/หรือแสดงท่าทีเชื่อมั่นว่า ท่านสามารถแก้ไขปัญหาต่างๆได้ด้วยตนเอง	3.33	0.92	ปานกลาง
30. พูดและ/หรือ แสดงท่าทีศรัทธาและเชื่อมั่นว่าท่านสามารถเผชิญปัญหาของตนเองได้	3.30	0.84	ปานกลาง
31. กระตุ้นหรือชี้แนะให้ท่านเห็นว่าท่านมีความสามารถในตนเอง เมื่อท่าน เกิดความไม่มั่นใจ	3.03	0.67	ปานกลาง
32. พูดและ/หรือแสดงท่าทีเชื่อมั่นว่า ท่านสามารถบรรลุผลในสิ่งที่ต้องการได้ เมื่อท่านมุ่งมั่นปฏิบัติตามแผนการรักษาพยาบาล	3.27	0.98	ปานกลาง

2. ข้อมูลจากการสรุปผลจากการประชุมกลุ่มพยาบาลวิชาชีพและการรับรู้ของผู้ป่วยต่อพฤติกรรมบริการพยาบาลอย่างเอื้ออาทรของพยาบาลวิชาชีพ โดยการรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มควบคุมพบว่า การบริการพยาบาลที่ใช้อยู่ยังไม่มีรูปแบบการบริการพยาบาลอย่างเอื้ออาทรที่ชัดเจนและไม่เป็นรูปธรรม รวมทั้งผลสรุปประเด็นปัญหาและแนวทางการพัฒนารูปแบบการบริการพยาบาลอย่างเอื้ออาทร ดังแสดงในตารางที่ 4.5 ดังนี้

ตารางที่ 4.5 ประเด็นปัญหาและแนวทางการพัฒนารูปแบบการบริการพยาบาลอย่างเอื้ออาทร

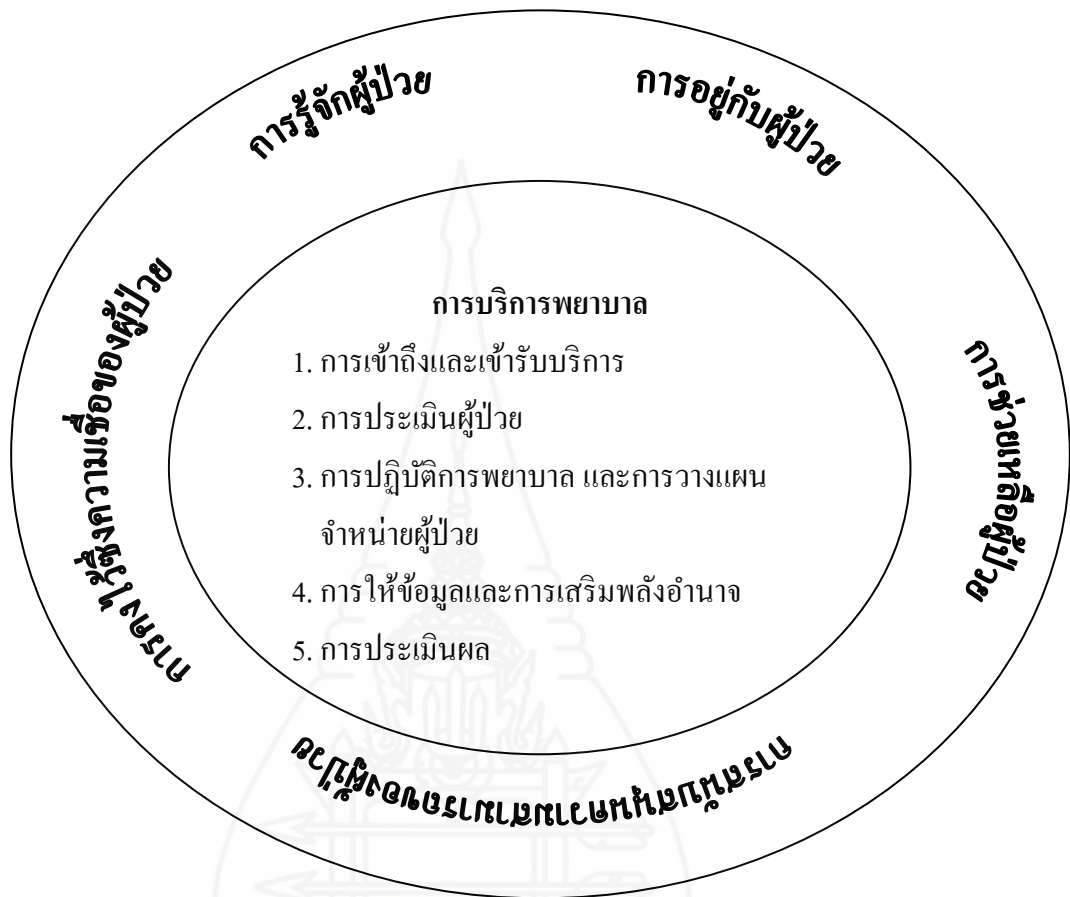
ประเด็นปัญหารูปแบบการบริการพยาบาล อย่างเอื้ออาทรในหอผู้ป่วยอายุรกรรม	แนวคิดที่ใช้ในการพัฒนารูปแบบ การบริการพยาบาลอย่างเอื้ออาทร
1. ไม่มีรูปแบบที่ชัดเจนและ ไม่เป็นรูปธรรม	1. ใช้แนวคิดของกระบวนการดูแลผู้ป่วย และกระบวนการพยาบาล มาจัดทำเป็นแนวทางการใช้รูปแบบการบริการพยาบาลอย่างเอื้ออาทรของพยาบาลวิชาชีพ แผนกผู้ป่วยในอายุรกรรม โรงพยาบาลเชียงใหม่ แบ่งเป็น 5 ขั้นตอนได้แก่ 1.1 การเข้าถึงและเข้ารับบริการ เป็นการต้อนรับให้การดูแลและให้ข้อมูลเบื้องต้นขณะรับผู้ป่วยใหม่ (กระบวนการดูแลผู้ป่วย) 1.2 การประเมินผู้ป่วย เป็นการรวบรวมข้อมูลและประสานงานเพื่อช่วยในการวินิจฉัยโรค และการวินิจฉัยทางการพยาบาล (กระบวนการการพยาบาล) 1.3 การปฏิบัติการพยาบาลและการวางแผนจำหน่ายผู้ป่วย เป็นการให้บริการพยาบาลแบบองค์รวมอย่างปลอดภัยจากอุบัติเหตุและภาวะแทรกซ้อน รวมทั้งประสานงานภายในทีมพยาบาล กำหนดและปฏิบัติตามแนวทางการดูแลผู้ป่วยรวมถึงการเตรียมจำหน่ายผู้ป่วยออกจากโรงพยาบาล (กระบวนการการพยาบาล และกระบวนการดูแลผู้ป่วย) 1.4 การให้ข้อมูลและเสริมพลังอำนาจ เป็นการให้ข้อมูล ให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษาและให้การช่วยเหลือด้านอารมณ์ จิตใจและจิตวิญญาณ (กระบวนการดูแลผู้ป่วย) 1.5 การประเมินผล เป็นการติดตามผลการปฏิบัติการพยาบาลว่าสามารถปฏิบัติเพื่อแก้ปัญหาผู้ป่วยได้หรือไม่ (กระบวนการการพยาบาล)

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

ประเด็นปัญหารูปแบบการบริการพยาบาลอย่าง เอื้ออาทรในหอผู้ป่วยอายุรกรรม	แนวทางการแก้ไขการบริการพยาบาลอย่าง เอื้ออาทรที่พัฒนาขึ้น
2.ขาดการประยุกต์ใช้แนวคิดการบริการ พยาบาลอย่างเอื้ออาทรด้านการบูรณาการสู่การ ปฏิบัติในงานประจำ และการรับรู้ของผู้ป่วยต่อ พฤติกรรมบริการพยาบาลอย่างเอื้ออาทร ของพยาบาลวิชาชีพในกลุ่มควบคุมอยู่ในระดับ ปานกลาง	2. บูรณาการการบริการพยาบาลทั้ง 5 ขั้นตอน กับการดูแลอย่างเอื้ออาทรตามแนวคิดของ สแวนสัน (Swanson) ซึ่งมี 5 ด้าน ดังนี้ 2.1 การรู้จักผู้ป่วย 2.2 การอยู่กับผู้ป่วย 2.3 การช่วยเหลือผู้ป่วย 2.4 การสนับสนุนความสามารถของผู้ป่วย 2.5 การคงไว้ซึ่งความเชื่อของผู้ป่วย

ตอนที่ 3 รูปแบบการบริการพยาบาลอย่างเอื้ออาทรของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลเชียงคำ ที่พัฒนาขึ้น

ข้อมูลสรุปผลจากการประชุมกลุ่มพยาบาลวิชาชีพและผลการรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามการรับรู้ของผู้ป่วยต่อพฤติกรรมบริการพยาบาลอย่างเอื้ออาทรของพยาบาลวิชาชีพในกลุ่มควบคุมที่ได้รับการบริการพยาบาลตามรูปแบบเดิมพบว่า การบริการพยาบาลที่ใช้อยู่ยังไม่มีรูปแบบการบริการพยาบาลอย่างเอื้ออาทรที่ชัดเจนไม่เป็นรูปธรรมและได้สรุปประเด็นปัญหาดังกล่าวมาพัฒนารูปแบบการบริการพยาบาลอย่างเอื้ออาทร (ตารางที่ 4.5) ทำให้ได้รูปแบบการบริการพยาบาลอย่างเอื้ออาทรที่พัฒนาขึ้นตามปัญหาที่พบจริงและจากการมีส่วนร่วมของพยาบาลวิชาชีพที่บูรณาการด้วย 3 แนวคิด ดังนี้ 1) กระบวนการดูแลผู้ป่วย 2) กระบวนการพยาบาล และ 3) การดูแลอย่างเอื้ออาทรของสแวนสันในการบริการพยาบาล 5 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การเข้าถึงและเข้ารับบริการ 2) การประเมินผู้ป่วย 3) การปฏิบัติการพยาบาลและการวางแผนจำหน่ายผู้ป่วย 4) การให้ข้อมูลและการเสริมพลังอำนาจ และ 5) การประเมินผล โดยแต่ละขั้นตอนมีการบูรณาการการดูแลอย่างเอื้ออาทรของสแวนสัน 5 ด้าน ได้แก่ 1) การรู้จักผู้ป่วย 2) การอยู่กับผู้ป่วย 3) การช่วยเหลือผู้ป่วย 4) การสนับสนุนความสามารถของผู้ป่วย และ 5) การคงไว้ซึ่งความเชื่อของผู้ป่วย ดังแสดงในภาพที่ 4.1 ดังนี้

ภาพที่ 4.1 รูปแบบการบริการพยาบาลอย่างมืออาชีพ

**ตอนที่ 4 เปรียบเทียบการรับรู้ของผู้ป่วยต่อพฤติกรรมบริการพยาบาลอย่างเอื้ออาทร
ของพยาบาลวิชาชีพในผู้ป่วยกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม**

ผลของการใช้รูปแบบการบริการพยาบาลอย่างเอื้ออาทรประเมินโดยใช้แบบสอบถามการรับรู้ของผู้ป่วยต่อพฤติกรรมบริการพยาบาลอย่างเอื้ออาทรของพยาบาลวิชาชีพ ดังแสดงในตารางที่ 4.6 ดังนี้

ตารางที่ 4.6 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการรับรู้ของผู้ป่วยกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมต่อพฤติกรรมบริการพยาบาลอย่างเอื้ออาทรของพยาบาลวิชาชีพ จำแนกเป็นรายด้านและโดยรวม

ด้าน	กลุ่มทดลอง			กลุ่มควบคุม			t	p-value
	$\bar{x}$	SD	ระดับ	$\bar{x}$	SD	ระดับ		
1.การรู้จักผู้ป่วย	4.48	0.25	มาก	3.75	0.61	มาก	6.12	<0.001**
2.การอยู่กับผู้ป่วย	4.68	0.33	มากที่สุด	3.66	0.70	มาก	7.22	<0.001**
3.การช่วยเหลือผู้ป่วย	4.59	0.37	มากที่สุด	3.33	0.69	ปานกลาง	8.82	<0.001**
4.การสนับสนุนความสามารถของผู้ป่วย	4.56	0.33	มากที่สุด	3.20	0.68	ปานกลาง	9.88	<0.001**
5.การคงไว้ซึ่งความเชื่อของผู้ป่วย	4.43	0.33	มาก	3.30	0.64	ปานกลาง	8.56	<0.001**
รวม	4.56	0.26	มากที่สุด	3.46	0.57	ปานกลาง	9.60	<0.001**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนการรับรู้ของผู้ป่วยต่อพฤติกรรมบริการพยาบาลอย่างเอื้ออาทรของพยาบาลวิชาชีพโดยรวมของกลุ่มทดลองอยู่ในระดับมากที่สุด กลุ่มควบคุมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 4.56$ และ $\bar{X} = 3.46$ ตามลำดับ) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนการรับรู้ของผู้ป่วยต่อพฤติกรรมบริการพยาบาลอย่างเอื้ออาทรของพยาบาลวิชาชีพทุกด้านของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ตารางที่ 4.7 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการรับรู้ของผู้ป่วยกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมต่อพฤติกรรมบริการพยาบาลอย่างเอื้ออาทรของพยาบาลวิชาชีพ ด้านการรู้จักผู้ป่วยจำแนกเป็นรายข้อ

การรู้จักผู้ป่วย	กลุ่มทดลอง			กลุ่มควบคุม			t	p-value
	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ		
1.กล่าวทักทายชื่อของท่านได้ถูกต้อง	4.87	0.34	มากที่สุด	4.17	0.79	มาก	4.44	<0.001**
2.พูดคุยกับท่านด้วยคำพูดสุภาพ †	4.53	0.68	มากที่สุด	4.13	0.86	มาก	1.99	0.026*
3.บอกหรืออธิบายให้ท่านทราบทุกครั้ง ก่อนและหลังให้การพยาบาล	4.53	0.51	มากที่สุด	3.83	0.83	มาก	3.93	<0.001**
4.รับฟังปัญหาหรือสิ่งที่ท่านบอกด้วยความตั้งใจ	4.23	0.43	มาก	3.73	0.94	มาก	2.64	0.006**
5.ทราบว่า สิ่งใดที่มี ความสำคัญ ในชีวิตของท่าน	4.20	0.55	มาก	3.47	0.86	ปานกลาง	3.93	<0.001**
6.มีการซักถามว่าท่านชอบหรือไม่ชอบสิ่งใด ††	4.10	0.48	มาก	2.83	0.91	ปานกลาง	6.72	<0.001**
7.ปฏิบัติต่อท่านด้วยความเคารพ ความเป็นบุคคลของท่าน	4.93	0.25	มากที่สุด	4.10	0.88	มาก	4.96	<0.001**
รวม	4.48	0.25	มาก	3.75	0.61	มาก	4.96	<0.001**

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

**มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

†† ค่าเฉลี่ยของคะแนนของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมมากที่สุด

† ค่าเฉลี่ยของคะแนนของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบุน้อยที่สุด

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนการรับรู้ของผู้ป่วยต่อพฤติกรรมบริการพยาบาลอย่างเอื้ออาทรของพยาบาลวิชาชีพด้านการรู้จักผู้ป่วยโดยรวมของทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.48$ และ $\bar{X} = 3.75$ ตามลำดับ) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมมากที่สุด คือ มีการซักถามว่าท่านชอบหรือไม่ชอบสิ่งใด ($\bar{X} = 4.10$ และ $\bar{X} = 2.83$ ตามลำดับ) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมน้อยที่สุดคือ พุดคุยกับท่านด้วยคำพูดสุภาพ ($\bar{X} = 4.53$ และ $\bar{X} = 4.13$ ตามลำดับ)

ตารางที่ 4.8 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการรับรู้ของผู้ป่วยกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมต่อพฤติกรรมบริการพยาบาลอย่างเอื้ออาทรของพยาบาลวิชาชีพด้านการอยู่กับผู้ป่วยจำแนกเป็นรายข้อ

การอยู่กับผู้ป่วย	กลุ่มทดลอง			กลุ่มควบคุม			t	p-value
	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ		
1. คอยสอบถามอาการ หรือ ปัญหาของ ท่านเป็นระยะๆ	4.80	0.41	มากที่สุด	3.83	0.91	มาก	5.30	<0.001**
2. คอยดูแลท่านอย่าง ต่อเนื่อง	4.80	0.41	มากที่สุด	3.90	0.92	มาก	4.89	<0.001**
3. อยู่กับท่านขณะที่แพทย์ ตรวจหรือให้การรักษา †	4.87	0.34	มากที่สุด	4.10	0.99	มาก	3.99	<0.001**
4. พร้อมที่จะรับฟังความ ไม่สุขสบายทั้งด้าน ร่างกายและจิตใจ	4.47	0.51	มาก	3.27	0.98	ปานกลาง	5.95	<0.001**
5. ให้เวลากับ ท่านในการ ปฏิบัติ กิจกรรมต่างๆ โดยไม่เร่งรีบ ††	4.57	0.57	มากที่สุด	3.50	0.78	มาก	6.31	<0.001**
6. ไม่ละทิ้งท่านให้อยู่ตามลำพังขณะที่ท่านมีปัญหา	4.57	0.50	มากที่สุด	3.37	0.96	ปานกลาง	6.04	<0.001**
รวม	4.68	0.33	มากที่สุด	3.66	0.70	มาก	7.22	<0.001**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

†† ค่าเฉลี่ยของคะแนนของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมมากที่สุด

† ค่าเฉลี่ยของคะแนนของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมน้อยที่สุด

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนการรับรู้ของผู้ป่วยต่อพฤติกรรมบริการพยาบาลอย่างเอื้ออาทรของพยาบาลวิชาชีพ ด้านการอยู่กับผู้ป่วยโดยรวมของกลุ่มทดลองอยู่ในระดับมากที่สุด กลุ่มควบคุมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.68$ และ $\bar{x} = 3.66$ ตามลำดับ) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมมากที่สุด คือ ให้เวลากับท่านในการปฏิบัติ กิจกรรมต่างๆ โดยไม่เร่งรีบ ($\bar{x} = 4.57$ และ $\bar{x} = 3.50$ ตามลำดับ) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมน้อยที่สุด คือ อยู่กับท่านขณะที่แพทย์ตรวจหรือให้การรักษา ($\bar{x} = 4.87$ และ $\bar{x} = 4.10$ ตามลำดับ)

ตารางที่ 4.9 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการรับรู้ของผู้ป่วยกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมต่อพฤติกรรมบริการพยาบาลอย่างเอื้ออาทรของพยาบาลวิชาชีพ ด้านการช่วยเหลือผู้ป่วย จำแนกเป็นรายข้อ

การช่วยเหลือผู้ป่วย	กลุ่มทดลอง			กลุ่มควบคุม			t	p-value
	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ		
1.ให้ความช่วยเหลือท่านในกิจกรรมที่ท่านไม่สามารถกระทำได้ด้วยตนเอง	4.43	0.63	มาก	3.13	0.78	ปานกลาง	7.14	<0.001**
2.ดูแลให้ท่านได้รับความสุขสบายทั้งร่างกายและจิตใจ	4.60	0.50	มากที่สุด	3.47	0.94	ปานกลาง	5.85	<0.001**
3.ตอบสนองความต้องการของท่านได้อย่างเหมาะสม	4.50	0.63	มากที่สุด	3.37	0.96	ปานกลาง	5.39	<0.001**
4.คอยเฝ้าระวังปัญหาและภาวะแทรกซ้อนที่อาจเกิดขึ้นกับท่าน	4.60	0.50	มากที่สุด	3.10	0.96	ปานกลาง	7.60	<0.001**
5.ให้คำปรึกษาแนะนำ และให้ความรู้ความรู้อันมีประโยชน์ต่อท่าน	4.50	0.51	มากที่สุด	2.97	0.81	ปานกลาง	8.79	<0.001**
6.แนะนำถึงวิธีปฏิบัติตัวที่ถูกต้องและเหมาะสมกับสภาวะความเจ็บป่วยแก่ท่าน ††	4.53	0.51	มากที่สุด	2.97	0.96	ปานกลาง	7.87	<0.001**
7.เมื่อท่านมีปัญหามาหาให้ ความช่วยเหลือท่านอย่างเต็มที่	4.80	0.41	มากที่สุด	3.67	0.88	ปานกลาง	6.38	<0.001**
8.ให้การดูแลช่วยเหลือท่านได้อย่างถูกต้องด้วยความชำนาญ †	4.73	0.45	มากที่สุด	3.97	0.89	มาก	4.21	<0.001**
รวม	4.59	0.37	มากที่สุด	3.33	0.69	ปานกลาง	8.82	<0.001**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

++ ค่าเฉลี่ยของคะแนนของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมมากที่สุด

+ ค่าเฉลี่ยของคะแนนของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบุน้อยที่สุด

จากตารางที่ 4.9 พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนการรับรู้ของผู้ป่วยต่อพฤติกรรมบริการพยาบาลอย่างเอื้ออาทรของพยาบาลวิชาชีพ ด้านการช่วยเหลือผู้ป่วยโดยรวมของกลุ่มทดลองอยู่ในระดับมากที่สุด กลุ่มควบคุมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 4.59$ และ $\bar{x} = 3.33$ ตามลำดับ) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมมากที่สุด คือ ให้คำปรึกษาแนะนำ และให้ความรู้ที่มีประโยชน์ต่อท่าน ($\bar{x} = 4.57$ และ $\bar{x} = 3.50$ ตามลำดับ) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบุน้อยที่สุด คือ ให้การดูแลช่วยเหลือท่านได้อย่างถูกต้องด้วยความชำนาญ ($\bar{x} = 4.73$ และ $\bar{x} = 3.97$ ตามลำดับ)

ตารางที่ 4.10 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการรับรู้ของผู้ป่วยกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมต่อพฤติกรรมบริการพยาบาลอย่างเอื้ออาทรของพยาบาลวิชาชีพ ด้านการสนับสนุนความสามารถของผู้ป่วย จำแนกเป็นรายชื่อ

การสนับสนุนความสามารถของ ผู้ป่วย	กลุ่มทดลอง			กลุ่มควบคุม			t	p-value
	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ		
1.อธิบายและให้ข้อมูล เมื่อท่านสงสัย †	4.57	0.57	มากที่สุด	3.33	0.92	ปานกลาง	6.24	<0.001**
2.ให้กำลังใจและ เสริมสร้างความ มั่นใจขณะที่ท่านได้รับการ ตรวจหรือการรักษาจากแพทย์	4.77	0.43	มากที่สุด	3.40	0.89	มาก	7.54	<0.001**
3.อธิบายและเตรียมท่านก่อน ได้รับการตรวจ และ/หรือการ รักษาที่ ท่านไม่เคยมี ประสบการณ์มาก่อน	4.70	0.47	มากที่สุด	3.33	0.99	ปานกลาง	6.82	<0.001**
4.รับฟังและ/หรือพูดให้ กำลังใจท่านเมื่อท่าน วิตกกังวลหรือไม่สบายใจ	4.40	0.62	มาก	3.30	0.68	ปานกลาง	6.49	<0.001**
5.ให้คำปรึกษาและช่วย ให้ท่านได้รับรู้ปัญหา ของท่านด้วยตนเอง ††	4.40	0.50	มาก	2.90	0.84	ปานกลาง	8.38	<0.001**
6.ช่วยให้ท่านรับรู้ปัญหาของ ตนเองและเลือกวิธีแก้ไขปัญหา ด้วยตนเองได้	4.50	0.51	มากที่สุด	3.07	0.87	ปานกลาง	7.80	<0.001**
รวม	4.56	0.33	มากที่สุด	3.20	0.68	ปานกลาง	9.88	<0.001**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

†† ค่าเฉลี่ยของคะแนนของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมมากที่สุด

† ค่าเฉลี่ยของคะแนนของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบมน้อยที่สุด

จากตารางที่ 4.10 พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนการรับรู้ของผู้ป่วยต่อพฤติกรรมการบริการพยาบาลอย่างเอื้ออาทรของพยาบาลวิชาชีพ ด้านการสนับสนุนความสามารถของผู้ป่วยโดยรวมของกลุ่มทดลองอยู่ในระดับมากที่สุด กลุ่มควบคุมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 4.56$ และ $\bar{X} = 3.20$ ตามลำดับ) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมมากที่สุด คือ ให้คำปรึกษาและช่วยให้ท่านได้รับรู้ปัญหาของท่านด้วยตนเอง ($\bar{X} = 4.40$ และ $\bar{X} = 2.90$ ตามลำดับ) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมน้อยที่สุด คือ อธิบายและให้ข้อมูลเมื่อท่านสงสัย ($\bar{X} = 4.57$ และ $\bar{X} = 3.33$ ตามลำดับ)

ตารางที่ 4.11 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการรับรู้ของผู้ป่วยกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมต่อพฤติกรรมการบริการพยาบาลอย่างเอื้ออาทรของพยาบาลวิชาชีพ ด้านการคงไว้ซึ่งความเชื่อของผู้ป่วย จำแนกเป็นรายข้อ

การคงไว้ซึ่ง ความเชื่อของผู้ป่วย	กลุ่มทดลอง			กลุ่มควบคุม			t	p-value
	$\bar{X}$	SD	ระดับ	$\bar{X}$	SD	ระดับ		
1.ยอมรับหรือเคารพต่อความเชื่อ ของท่าน †	4.27	0.52	มาก	3.57	0.68	มาก	4.48	<0.001**
2.พูดและ/หรือแสดงท่าทีเชื่อมั่น ว่าท่านสามารถ แก้ไขปัญหาต่างๆ ได้ด้วยตนเอง	4.43	0.57	มาก	3.33	0.92	ปานกลาง	5.56	<0.001**
3.พูดและ/หรือแสดงท่าทีศรัทธา และเชื่อมั่นว่าท่านสามารถเผชิญ ปัญหาของตนเองได้	4.17	0.59	มาก	3.30	0.84	ปานกลาง	4.63	<0.001**
4.กระตุ้นหรือชี้แนะให้ท่านเห็นว่าท่าน มีความสามารถในตนเองเมื่อท่าน เกิดความไม่มั่นใจ ††	4.57	0.50	มากที่สุด	3.03	0.67	ปานกลาง	10.03	<0.001**
5.พูดและ/หรือแสดงท่าทีเชื่อมั่นว่า ท่านสามารถบรรลุผลในสิ่ง ที่ต้องการได้ เมื่อท่านมุ่งมั่นปฏิบัติ ตนตามแผนการรักษาพยาบาล	4.70	0.47	มากที่สุด	3.27	0.98	ปานกลาง	7.23	<0.001**
รวม	4.43	0.33	มาก	0.64	ปานกลาง	8.56	<0.001**	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

†† ค่าเฉลี่ยของคะแนนของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมมากที่สุด

† ค่าเฉลี่ยของคะแนนของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมน้อยที่สุด

จากตารางที่ 4.11 พบว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนการรับรู้ของผู้ป่วยต่อพฤติกรรมการบริการพยาบาลอย่างเอื้ออาทรของพยาบาลวิชาชีพ ด้านการคงไว้ซึ่งความเชื่อของผู้ป่วยโดยรวมของกลุ่มทดลองอยู่ในระดับมาก กลุ่มควบคุมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 4.43$ และ $\bar{x} = 3.30$ ตามลำดับ) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมมากที่สุด คือ กระตุ้นหรือชี้แนะให้ท่านเห็นว่าท่านมีความสามารถในตนเอง เมื่อท่านเกิดความไม่มั่นใจ ($\bar{x} = 4.57$ และ $\bar{x} = 3.03$ ตามลำดับ) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยของคะแนนของกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุมน้อยที่สุด คือ ขอมรับหรือเคารพต่อความเชื่อของท่าน ($\bar{x} = 4.27$ และ $\bar{x} = 3.57$ ตามลำดับ)

